

Nyhetsbrev

Information från Läkemedelskommittén och Medicinska kommittén – april 2024

Ny version av häftet ”Läkemedelsbehandling av de mest sjuka och sköra äldre”

Sedan flera år hänvisar Region Kronoberg till dessa behandlingsrekommendationer som tas fram i samarbete mellan 12 regioner. Region Kronoberg har nu för andra gången deltagit i revideringsarbetet genom Medicinsk grupp Äldre.

Behandlingsrekommendationerna är framtagna eftersom det ofta saknas riktlinjer eller vårdprogram som tar hänsyn till **de mest sjuka och sköra äldre, det vill säga äldre personer med stort behov av vård och omsorg.**

Sedan tidigare tas ett 30-tal olika diagnoser/tillstånd upp med kortfattade beskrivningar per område angående vad som bör behandlas, exempel på icke-farmakologisk behandling, lämpliga respektive olämpliga läkemedel/läkemedelskombinationer samt när och hur läkemedelsbehandling bör avslutas.

Det inledande kapitlet beskriver kortfattat vad man ska tänka på när man träffar en äldre skör patient. Här finns tips angående hur man kan minska risken för biverkningar och vilken skattningsskala som kan användas för att hitta läkemedelsrelaterade symtom (PHASE-20). Att alltid värdera om indikation finns för varje ordinerat läkemedel, beakta njurfunktion och även fallrisk, utgör hörnstenar.

Patienten ska ha en korrekt och uppdaterad läkemedelslista, och en säker läkemedelsanvändning innebär att man kan ta sina läkemedel på rätt sätt och i rätt tid. För att förebygga felanvändning av läkemedel och därmed läkemedelsrelaterade skador måste individens förmåga att hantera sina läkemedel själv bedömas regelbundet.

Rekommendationerna finns på [Vårdgivarwebben - Rekommendation äldre \(regionkronoberg.se\)](https://regionkronoberg.se/Vardgivarwebben-Rekommendation-aldre). Inom en snar framtid kommer även ett mer omfattande bakgrundsmaterial till rekommendationerna att publiceras på ovanstående webbsida.

Några tryckta exemplar kommer att skickas ut under vecka 17-18 till alla vårdcentraler och kliniker samt kommunernas MAS:ar. **Vill ni beställa fler häften?** Använd detta beställningsformulär: [Beställning äldrerrekommendation 2024](#)

Utsättningsorsak ”läkemedel ej tillgängligt” i Cosmic

Nu finns möjlighet att välja ”läkemedel ej tillgängligt” som orsak till att ett läkemedel satts ut i Cosmic. Alternativet är tänkt att användas vid restsituationer och avregistreringar, för att göra det lättare att senare se varför en ordination ändrats.

Movicol,	1 dospåse x 1 tv	Σ	2024-03-13	1 dos	1 dos	1 dos
Foniga, 5 mg	1 tablett x 1 tv	Σ	2024-03-25	1 tabl	1 tabl	1 tabl
Kalcipos-D forte, 500 mg/800 IE	1 tablett x 1 tv	Σ	2024-02-27	1 tabl	1 tabl	1 tabl
Klexane, 4 000 IE (40 mg)/0,4 ml	0,4 ml kl 20 i4v					
Noradrenalin Abcur, Slutlig konc: 0,...	? ml/h kont					
Amlodipin Krka, 10 mg	1 tablett x 1 tv					
Enalapril Krka, 10 mg	1 tablett x 1 tv					
Alvedon, 500 mg	2 tabletter kl 2 +2 tabletter kl 14 +2 tabletter kl 20 i4v					
Trilafon dekanat, 108 mg/ml	1 ml var 3v tv					
V6 luggummi,	1 luggummi x 3 tv					
Vid behov [1]						
Alvedon, 500 mg	1 brustablett vb tv					
Ej tidssatta [21]						
Avslutade läkemedelsbehandlingar [1476]						
Egenmedicinering [2]						
Makulerade läkemedelsbehandlingar [153]						

Satt ut läkemedelsbehandling Amlodipin Krka 10 mg, 19 121212-1212 T...

Orsak: (Inget)

Filter...

Annan orsak

Bristande effekt av läkemedel

Dosändring

Felaktig registrering

Förändrad medicinsk situation

Läkemedel ej tillgängligt

Läkemedelsdubblätt

Misstänkt biverkan

Misstänkt läkemedelsinteraktion

Patienten har själv avslutat behandlingen

Uppnådd effekt av läkemedlet

Utsättningsorsak okänd - annan ordinator

Överkänsighetsreaktion

Läkemedelskommittén och Medicinska kommittén, Region Kronoberg, 2024-04-18

Fredrik Schön ordf LK, Cecilia Nordquist, koordinator LK Olle Bergström ordf MK, Christina Engvall, koordinator MK
lakemedelskommitten@kronoberg.se medicinskakommitten@kronoberg.se

Tillägg till Rekommenderade läkemedel 2024

Vid läkemedelskommitténs möte 2024-03-19 fattades beslut om två tillägg till Rekommenderade läkemedel 2024. Under rubriken Tobaksavvänjning har Asmoken (*cytisinklin*) lagts till som ett andrahandsval (ersätter Champix (*vareniklin*) som är restnoterat på obestämt tid. [Vårdgivarwebben - Tobaksavvänjning](#)
Dessutom har en ny specialistrekommendation för läkemedelsbehandling av reumatoid artrit och psoriasisartrit tagits fram [Vårdgivarwebben - Rörelseorganen](#) som ger stöd i val av preparat inom olika läkemedelsgrupper (bl.a. val av biosimilar).

Fas ut 2024 – ny upplaga, digitalt tillgänglig

Nu finns en ny utgåva tillgänglig av boken ”Fas ut – att utvärdera, ifrågasätta och skonsamt avsluta läkemedelsbehandling”. Boken innehåller 14 nya kapitel och kan vara ett värdefullt kunskapsstöd i frågor om utsättning av läkemedel. Region Kronoberg har tecknat en licens för digital tillgång till boken för alla som arbetar med regionalt finansierad hälso- och sjukvård (d.v.s. såväl offentliga som privata vårdcentraler omfattas). Länk till Fas ut finns på [Hälsobibliotekets sidor](#) på Intranät och Vårdgivarwebb.

Uppdaterat och utökat spädningsschema antimikrobiella medel

Nu har äntligen [spädningsschemat för antimikrobiella läkemedel](#) uppdaterats. Strukturen har ändrats och några nya läkemedel har lagts till jämfört med förra upplagan. Ordinationsmallarna i Cosmic uppdateras under våren i enlighet med spädningsschemat.

Ny antidotlista

Antidotlistan har uppdaterats efter nya rekommendationer från Giftinformationscentralen. Nytt på listan är bl.a. Lokelma dospulver (*natriumzirkoniumcyklosilikat*) som ersätter Resonium vid hyperkalemi samt Hydroxokobalamin injektion vid lustgasintoxikation. Hela antidotlistan finns på [Vårdgivarwebben](#).

Ny riktlinje om uppföljning av klaffsjukdomar och vidgad aorta

En ny riktlinje om uppföljning av klaffsjukdomar och vidgad aorta ascendens finns nu publicerad på [Vårdgivarwebben under medicinska riktlinjer/Hjärta Kärl](#). Riktlinjen är användbar för både primärvård och sjukhusvård och förväntas underlätta uppföljningen och beslut kring när det är dags att överväga åtgärd.

Stöddokument för hantering av biverkningar av checkpointhämmare

Allt fler patienter behandlas med checkpointhämmare (t.ex. Opdivo, Keytruda, Tecentriq, Yervoy) vid cancer. På grund av deras verkningsmekanism kan det uppstå immunrelaterade biverkningar som kan bli allvarliga och kräva behandling. Om dessa frågeställningar uppkommer utanför behandlande klinik bör kontakt tas med denna. Behandlingen skall vara markerad i Läkemedelslistan i Cosmic som ”Immunterapi” om den detaljerade ordinationen hanteras i annat system.

Regionala Cancercentrum i Samverkan har publicerat ett [stöddokument](#) som vägledning.

Dosering av opioider vid nedsatt njurfunktion

Flera opioider kräver hänsyn till njurfunktion, då detta ger förlängd halveringstid, även för metaboliter. Förstahandsvalet morfin bör dosreduceras vid eGFR < 60 ml/min och undvikas (enstaka doser undantaget) vid eGFR < 30 ml/min. Även oxikodon är beroende av njurfunktionen och vid eGFR < 30 ml/min bör reducerad startdos med 50 % övervägas. Vid avancerad njursvikt väljs med fördel ett preparat utan renal elimination, se [Vårdgivarwebben - Smärta](#).

Som vid all smärtlindring, bedöm först aktuell smärtmekanism (nociceptiv, neuropatisk eller nociplastisk). Opioider rekommenderas framförallt vid nociceptiv smärta såsom vid pågående vävnadsdestruktion. Behandlingslängd efter förväntad läkningstid, i normalfallet inom 3-5 dagar.

Läkemedelsnotiser

Samlad information om restnoterade och avregistrerade läkemedel finns på sidan: [Vårdgivarwebben - Restnoterade och avregistrerade läkemedel \(regionkronoberg.se\)](https://vardgivarwebben-regionkronoberg.se). Informationen uppdateras löpande, så ta gärna för vana att återvända till denna sida för senaste information. Genom att klicka på läkemedelsnamnet i tabellen kommer man till en sida med mer information, t ex tänkbara alternativ.

- **Ketogan Novum försvinner från marknaden**

Ketogan Novum (*ketobemidon*) injektionsvätska och tabletter kommer att sluta säljas under våren 2024 (när lagret är slut). Anledningen är enligt företaget att det inte går att driva en kostnadseffektiv produktion av dessa produkter endast för Norge, Danmark och Sverige.

Som ersättning hänvisar Läkemedelskommittén till gällande rekommendation för behandling av smärta med opioider. Alltså i första hand morfin och i andra hand oxikodon.

[Rekommenderade läkemedel 2024/akut smärta](#)

- **Cardizem Retard/Unotard avregistreras**

På grund av tillverkningsmässiga och kommersiella skäl kommer Cardizem Retard (*diltiazem*) och Cardizem Unotard (*diltiazem*) att sluta marknadsföras i Sverige under 2024. Pfizers lager av produkterna kommer att säljas ut och några av artiklarna är redan slut. Det finns inget annat godkänt läkemedel med diltiazem tillgängligt i Sverige. För alternativ se [restsidan på Vårdgivarwebben](#)

- **Adalat avregistreras**

På begäran av företaget avregistreras Adalat (*nifedipin*) 20 mg, tablett, i Sverige från och med den 1 juni 2024. Anledningen är att Adalat har avregistrerats på den spanska marknaden varifrån Adalat parallellimporterats till Sverige. För alternativ se [restsidan på Vårdgivarwebben](#)

Kommande utbildningar

- **Utbildningar från medicinska kommittén:**

- **Skadligt bruk och beroende, 30 maj**, förmiddag på Kök 11 Växjö, eftermiddag digitalt.

Medverkande: Representanter från Medicinsk grupp Levnadsvanor samt föreläsare från Integrerad missbruk- och beroendemottagning och från Folkhälsa och social hållbarhet.

Om innehållet:

- Ca 4 % av Sveriges befolkning har ett alkoholberoende men många fler har negativa konsekvenser av sitt drickande. Vad är skillnaden på riskbruk, skadligt bruk och beroende samt när och hur kan vår hälsa påverkas negativt av alkohol?
- Drygt 1 % av Sveriges befolkning beräknas ha ett problem som kan kopplas till skadligt bruk eller beroende av läkemedel. Hur kan vi i sjukvården hjälpa?
- Hur uppmärksammar vi ett barnperspektiv vid skadligt bruk och beroende av alkohol och läkemedel? Vad lyfter barnkonventionen när det gäller anmälningsplikt?

Läs mer i inbjudan där också anmälningslänk finns: [Inbjudan \(anmälan senast 25 april\)](#)

- **Klimakterievård och endometriosis, 6 november**, mer information kommer till hösten.

- **Säker läkemedelshantering** – datum för kommande tillfällen finns i [kompetensportalen](#)

- **FoU:s kalendarium** med seminarier, forskningsluncher, statistikutbildningar mm. Alla varmt välkomna! [Vårdgivarwebben - FoU Kronoberg \(regionkronoberg.se\)](https://vardgivarwebben-foukronoberg.se)

- **AMK (allmänmedicinskt kunskapscentrum) utbildningskalender** för utbildningar som riktar sig till primärvården [Vårdgivarwebben - AMK utbildningskalender \(regionkronoberg.se\)](https://vardgivarwebben-amk.kunskapscentrum.se)